

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2012. január 26. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. a) Alkoss egy-egy értelmes, 5 betűből álló szót az alábbi betűhalmazból a megadott szempontok szerint:

a, a, e, e, k, r, t

mély hangrendű ige:

magas hangrendű főnév:

- b) Miről tájékoztatnak az alábbi képi jelek?

a	
b	

2. Egészítsd ki a versrészleteket egy-egy rímelő szóval! A pontozott helyekre egy-egy városnév kerüljön, és az aláhúzott kifejezéssel rímelj!

Kosztolányi Dezső: Esti Kornél rímei

Káprázva nézzük roppant fényedet,
ha most szived hozzánk kopár is,

.....
Mikor látom fakó eged?
A holdat a füzes megett?
Addig szivem be nem heged.

.....
Te régi századok lelence.
Azúr, aranyló, mély medence.
Gyémántokkal rakott szelence.
Ha nem leszek, mondd, elfeledsz-e,

.....?
Én jártam e zajgó porondon,
s kormos neved ámulva mondom:

.....
Itt éltem én! Lelkek közt! Csupa lélek!
Csupa test!
Kávéház! Mámor! Lángokban leszálló
csuda-est!
Csak az gyűlölhét, aki tompa, pudvás,
buta, rest!
Ha meghalok, mondjátok siromnál:

.....

a	
---	--

3.	<p>a) Milyen hangulatúak az alábbi felszólítások? Írd a megadott szavak közül a pontozott vonalra a megfelelőt! Egy szót csak egy helyre írhatasz, ezért két kifejezés ki fog maradni!</p> <p>durva, türelmetlen, régies, közömbös, kedveskedő, udvarias, ünnepélyes</p> <p>Volnál szíves végre leülni?</p> <p>Ülj le!</p> <p>Foglalj helyet!</p> <p>Leülni!</p> <p>Csüccs!</p> <p>b) A következő szövegben 6 diáknyelvi vagy szlenges kifejezést találsz. Húzd alá a ezeket, majd a pontozott vonalra írd le a köznyelvi megfelelőjüket! Minden pontozott vonalra egy megoldást írf!</p> <p>Szombaton Marcival elhúztunk korcsolyázni. Alighogy odaértünk, máris jöttek az ismerős arcok. Képzeld, mit alakítottunk, ha már az öcsém is kezdett parázni. Csak akkor hagytuk abba, amikor teljesen lemerültünk, és baromi éhesek lettünk.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						
4.	<p>a) Milyen mondatrész a következő mondatokban a pörkölt szó? Nevezd meg pontosan!</p> <p>A) Nagyon szeretem a pörkölt kávé.</p> <p>B) A nagymamám pörköltje a legfinomabb.</p> <p>C) A nagymamám még pörkölt kávé.</p> <p>b) Mi a szófaja a pörkölt szónak az utolsó mondatban? Milyen toldalék van rajta? Nevezd meg pontosan!</p> <p>szófaja: a toldalék neve:</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						

5. A következő összetett szavak előtagja egy-egy állatnév. Alkosd meg az összetett szavakat, írd a pontokra a megfelelő szót!

- 1)bál
- 2)lépcső
- 3)köhögés
- 4)szem
- 5)lencse
- 6)talp

a

6. Egészítsd ki a szavakat a hiányzó rövid vagy hosszú magánhangzóval! Írd a kiegészített szavakat a táblázat megfelelő oszlopába!

Sík vidéken nem ismerik ezt a szel...d lófajtát, ő a hegyvidék szülötte. Nem nagy testű, de sz...vós és eleven állat. A sziklás, meredek ösvényeken, a sz...rdokok peremén biztos érzékkel lép. Ahol elősz...r jár, ott óvatosan lépked. Mind...g kitapogatja azt a követ, amelyre a lábát kapaszkodás közben a megcs...szás veszélye nélkül ráteheti.

Rövid magánhangzóval egészítetted ki	Hosszú magánhangzóval egészítetted ki

a

7. a) Húzd alá a megfelelő módon az alábbi mondatok alanyát és állítmányát!

- A) Éva kifejezően tud verset mondani.
- B) De alaposan meg kell tanulnia a szöveget.
- C) Ő a vers elejét jegyzi meg könnyebben.

- b) A fentiek közül melyik mondat ábrája az alábbi? Írd a pontozott vonalra a megfelelő mondat betűjelét!

a

b

8.	<p>Olvasd el figyelmesen az alábbi verset, majd oldd meg a feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Kányádi Sándor: Ballag már</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 33%;">Ballag már az esztendő, vissza-visszanézve, nyomában az öccse jó, vígán füttyörészve.</td> <td style="width: 33%;">Beéri az öreget s válláról a terhet legényesen leveszi, pedig még csak gyermek.</td> <td style="width: 33%;">Lépegetnek szótlanul s mikor éjfél eljő, férfiasan kezét fog Múlttal a Jövendő.</td> </tr> </table> <p>a) Az év melyik napját idézi fel a vers?</p> <p>b) Fogalmazd meg, miért tekinthető allegóriának a vers!</p> <p>c) Írj ki a versből egy hangutánzó szót!</p>	Ballag már az esztendő, vissza-visszanézve, nyomában az öccse jó, vígán füttyörészve.	Beéri az öreget s válláról a terhet legényesen leveszi, pedig még csak gyermek.	Lépegetnek szótlanul s mikor éjfél eljő, férfiasan kezét fog Múlttal a Jövendő.	<table border="1" style="width: 100%; height: 100%;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c				
Ballag már az esztendő, vissza-visszanézve, nyomában az öccse jó, vígán füttyörészve.	Beéri az öreget s válláról a terhet legényesen leveszi, pedig még csak gyermek.	Lépegetnek szótlanul s mikor éjfél eljő, férfiasan kezét fog Múlttal a Jövendő.												
a														
b														
c														
9.	<p>Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Mikszáth Kálmán: Különös házasság (részlet)</p> <p>Valami kis keverék volt ez a Horváth a régi professzorból és a mesékből fölszítt várúrból. Igazi komikus hatást tett mindenkire. Az első leányát, a Rozáliát is, hogy adta férjhez! Kész nevetség. Szép természetes leány volt, akárcsak a régi királyasszony, a Mária Terézia. Nagy híre volt mindenütt, mint gazdag partinak, s jöttek mindenfelől az udvarlók, mint mézre a darazsak. A gőgös újgazdag kijelentette, hogy megveti a rangot, a származást és a vagyont, hanem csak olyan okos embernek adja a lányát, aki három kérdést megfejt, amit ő ad föl. (Nyilván hallotta a mesékből, hogy három aranyalmát kellett levágni előbb karddal a leventének, aki a várúr lányát megkapta.)</p> <p>Hát jött is egy fiatalember Bécsből, valami nagyészű, aki megkérte. Azt mondták, roppant jövője van, még kancellár is lehet belőle. Ilyenféle hír előzte meg jöttét.</p> <p>Hát jól van, meghallgatta Horváth a fiatalember kérését nyájasan, s megmarasztotta ebédre, délutánra ígervén a választ. Asztal fölött beszélgetett vele mindenféle, a tárgyhoz nem tartozó dolgokról. Elmondta, hogy azelőtt ő is megfordult néhányszor a birodalmi fővárosban, és hogy mindig a „Matschaker-Hof”-ba szokott szállni. Ebből kifolyólag aztán elkezdte beszélni, hogy milyen érdekes eseményből keletkezett a Matschaker-Hof elnevezése. Hát úgy keletkezett, hogy mikor, azt mondja, a vendégfogadó fundamentumát ásták, találtak egy pléhládát, mélyen a földben. Kiássák, kiemelik, fölnyitják, hát több kisebb-nagyobb matschakerek voltak benne. Innen lett, öcsémuram, az elnevezés.</p> <p>A fiatalember nagyon figyelmes arcot vágott, és nagyon meglegedettnek látszott, hogy hát megtudta az elnevezés okát, egyéb észrevétele nem is volt. Gondolta türelmetlenül, íme, egy ostoba anekdota – menjünk tovább.</p> <p>Az anekdota ostoba, sőt már akkor se volt új, hanem Horváth uram azontúl egyszerre hüvös lett iránta, és ebéd után kijelentette, hogy igen sajnálja, de a leány még nagyon fiatal, még nem adja férjhez.</p> <p>– Ah, uram – szólt a fiatalember elszomorodva –, ez csak kifogás, vallja be. Érzem, hogy elégedetlenséget vontam magamra valamiben. Mondja meg, kérem, őszintén.</p> <p>Horváth megfogta a fiatalember kabátgombját, ez volt a kereskedői szokása, ha valaki-</p>	<table border="1" style="width: 100%; height: 100%;"> <tr><td style="width: 20px;">a</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														

vel bizalmasan beszélt.

– Hát lássa, unokaöcsém, magából sohase lesz az, aminek én képzeltem. Magában nincs igazi tanulási vágy, de ahelyett van nagyképesség. Magának tehát nincs nagy jövője.

– De uram, hogyan állíthatja azt így egyszerűbe?

– Hogyan? Hát tudja ön, fiatalember, mi az a matschaker? Ön elpirul. Nem tudja. Sohase piruljon azért. Lássa, én se tudom, mi a matschaker. A különbség köztünk csak az, hogy én megkérdeztem volna: amit én nem tudok, azt én megtanulom, de nem vágok hozzá olyan képet, mintha tudnám.

(Egy szó, mint száz, a fiatalember menyasszony nélkül ment vissza Bécsbe, de legalább többet tudott egy anekdotával.)

a) A felsorolt tulajdonságok közül melyek nem jellemezték Horváth urat? Húzd alá!

furfangos, képmutató, óvatos, gazdag, pénzsóvár, különc

b) Fogalmazd meg, miért hasonlítja a történet Horváthot

egy várúrhoz:

egy professzorhoz:

c) Igaz vagy hamis? Karikázd be a megfelelőt!

A) Horváth úr azért meséli el az anekdotát, mert kíváncsi, hogy mennyire művelt a fiú.

igaz – hamis

B) Rozália apja azért nem adja a fiatalemberhez a lányát, mert az még nagyon fiatal.

igaz – hamis

C) Az úrgazdag Horváth olyan kérőt keresett a lányának, akit komolynak és megbízhatónak tartott.

igaz – hamis

d) A történet szereplői közül ki ismeri pontosan a matschaker szó jelentését?

.....

e) Miért nem kérdezte meg a fiatalember, hogy mi az a matschaker?

.....

f) Kinek a véleményét tükrözik az alábbi mondatok? (Soronként húzd alá a megfelelő választ!)

A) Kész nevetség. (1. bekezdés)

az elbeszélőét

Rozáliáét

a fiatalemberét

B) Íme egy ostoba anekdota – menjünk tovább. (4. bekezdés)

az elbeszélőét

a közvéleményét

a fiatalemberét

10. Írj 10–12 mondatos fogalmazást az alábbi címmel:

Legemlékezetesebb ajándékom

Színesen, élményszerűen mutasd be, hogy melyik ajándékom volt a számodra a legemlékezetesebb, és miért! Az ajándékot kaphattad, de adhattad is – fogalmazd meg tehát az ajándékozás történetét, körülményeit!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	